

Persbericht

Datum: 10/01/2019

Betreft: Voorbereidende werken aansluiten afgesneden Demerbocht gaan van start

Vorbereidende werken aansluiten afgesneden Demerbocht gaan van start

Het Sigmaproject Demervallei sluit tientallen afgesneden bochten van de Demer opnieuw aan op de rivier. Dat heeft een dubbel effect. Enerzijds geven de bochten extra stroomruimte aan de rivier, wat een troef is om hoge waterpeilen op te vangen. Anderzijds hebben de meanders een positief effect op de verdroging in de vallei. Op 14 januari starten we in Vinkenberg, tussen Diest en Scherpenheuvel-Zichem, met de voorbereidende werken, om de eerste meander later dit voorjaar aan te sluiten.

De werken aan de Demermeanders kaderen in het [Sigmoplan](#). Met dat plan beschermen De Vlaamse Waterweg nv en het Agentschap voor Natuur en Bos Vlaanderen tegen overstromingen en geven ze tegelijk de natuur een boost. Van Werchter tot Diest nemen we een groot stuk van de Demervallei onder handen. Dit uitgestrekte projectgebied van 2500 hectare telt 8 deelzones, waar we stap voor stap het overstromings- en verdrogingsprobleem aanpakken. In de deelzone Vinkenberg, tussen Diest en Scherpenheuvel-Zichem, takken we in 2019 een eerste afgesneden rivierbocht opnieuw aan op de Demer. De werken gebeuren met steun van het Europese project [Belini](#).

De komende jaren nemen we niet alleen de zone Vinkenberg, maar ook andere gebieden in de Demervallei onder handen. "We willen in de komende jaren ongeveer 6 miljoen euro investeren", zegt Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken **Ben Weyts**. "Met dit project halen we de Demer uit haar strakke keurslijf en herenigen de rivier met haar historische meanders. Zo maken we de hele omgeving veiliger, maar we zorgen ook voor een aangename omgeving voor mens en dier. Als minister van Toerisme vind ik het fijn dat mensen de Demervallei opnieuw zullen kunnen verkennen per kajak of kano. Als Dierenminister kijk ik ook uit naar de terugkeer van de zeldzame zwarte ooievaar en een uitbreiding van de beverpopulatie in de regio."

Vorbereidende werken

De eerste stap voor deze werken is het vrijmaken van het terrein, zodat de oude, verzande meander opnieuw tot op de bedding uitgegraven kan worden en er ruimte vrijkomt om Demer en meander via doorsteken opnieuw met elkaar te verbinden. Die voorbereidende werken starten op maandag 14 januari. Daarbij worden de bomen rond de meander gekapt en rommel en afval uit het gebied verwijderd. De bomen die hier verdwijnen, worden elders binnen het Sigmoplan gecompenseerd.

Meer dan extra meander

Het aantakken van de afgesneden meander levert een dubbel voordeel op. In natte periodes helpt de meander het teveel aan water te bergen en hoge waterpeilen op te vangen. In droge periodes voert de rivier het water trager af, wat verdroging tegengaat. Naast het opnieuw aansluiten van de afgesneden meander, staan ook nog andere maatregelen op de planning. **Klaas Rykaert**, projectleider bij De Vlaamse Waterweg nv: "De omliggende oevers van de eerste meander in Vinkenberg richten we over een afstand van 500 meter in op een natuurlijke manier. Voor de oever werpen we een 'schor' op, een lage 'vooroever', die de oever en de dijk beschermt tegen het stijgende water. Rond de meander leggen we ook een nieuwe dienstweg aan. Rond de laagst gelegen woningen in de buurt wordt een veiligheidsdijkje voorzien."

Boost voor de natuur

Bart van der Aa, projectleider bij het Agentschap voor Natuur en Bos: "Door de Demer terug meer in haar natuurlijke loop te laten stromen en oevers natuurvriendelijk in te richten, krijgen verschillende zeldzame diersoorten het zeer naar hun zin in de vallei. Denk aan de ijsvogel of kwetsbare vissoorten zoals de bittervoorn of de grote modderkruiper. Rond de meanders pakken we de verdroging van de vallei aan, door in de huidige rivierbedding een drempel te plaatsen. Die drempels doen in droge periodes zowel het rivierpeil als het grondwaterpeil stijgen. Op die manier krijgt de riviernatuur in de vallei, die al jaren met een droge ondergrond en een verschraling van de biodiversiteit kampt, een natte injectie. Tot slot zorgen de meanders er ook voor dat de rivier langer wordt, waardoor het vermogen van de Demer om zichzelf te zuiveren toeneemt. In de meander kent het water verschillende snelheden. Dit veroorzaakt extra beweging in het water, waardoor er meer zuurstof in het water terecht komt en daar profiteren ook waterplanten en vissen van."

Europese steun

De werken in Vinkenberg kaderen in het Europese LIFE-project Belini. Met dat project bundelen acht Belgische partners hun krachten om de waterkwaliteit in het Zenne-, Dijle- en Demerbekken te verbeteren. Belini omvat tal van maatregelen die bijdragen tot een verbeterde biodiversiteit en een beperking van het overstromingsrisico. Na de werken worden de aangesloten Demermeanders drie jaar lang intensief gemonitord. Dit project is een proefproject voor de tientallen meanders die in de toekomst op andere plekken in de Demervallei aangesloten zullen worden. Het zal inzichten opleveren over de waterhuishouding, de ecologie en de wijze waarop meanders van vorm veranderen door de schurende werking van het water (erosie en sedimentatie) van de nieuwe rivierbochten.

Officieel startmoment

De eigenlijke werken aan de eerste meander van Vinkenberg gaan wellicht midden februari 2019 van start. Een uitnodiging voor het officiële startmoment volgt later.

Meer info vindt u via: <https://sigmoidplan.be/nl/over-het-sigmoidplan/sigmoidplan-internationaal/#belini>
Ook via de sociale media van het Sigmoidplan voorzien we geregeld updates.

LIFE Belini wordt uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie binnen het LIFE Integrated Projects programma.

Voor meer informatie:

De Vlaamse Waterweg nv **Afdeling Zeeschelde-Zeekanaal**

Sarah Verhaegen
T +32 (0)3 224 67 38
Anna Bijnsgebouw
Lange Kievitstraat 111-113, bus 44
2018 Antwerpen
www.sigmoidplan.be

Agentschap voor Natuur en Bos

Evelien de Munter
T +32 (0)9 265 46 37
Vlaams Administratief Centrum (VAC)
Virginie Lovelinggebouw
Koningin Maria Hendrikaplein 70/73
9000 Gent
www.natuurenbos.be

De **Vlaamse Waterweg nv** beheert en exploiteert de waterwegen als een krachtig netwerk dat bijdraagt aan de economie, de welvaart en de leefbaarheid van Vlaanderen. De Vlaamse Waterweg nv versterkt het vervoer via de binnenvaart, zorgt voor waterbeheersing en vergroot de aantrekkelijkheid van de waterwegen voor **recreatie, toerisme en natuurbeleving**. Vanuit de maatschappelijke zetel in Hasselt en afdelingen in Willebroek, Brussel, Antwerpen, Merelbeke en Mol werken ongeveer 1.350 personeelsleden van onze organisatie aan een slim, veelzijdig en welvend waterwegennet. Kijk voor meer informatie op www.vlaamsewaterweg.be of volg ons op Facebook en Twitter.

Het **Agentschap voor Natuur en Bos**, eveneens een Vlaams overheidsagentschap, werkt aan het **behoud**, de **bescherming** en de **ontwikkeling van natuurgebieden**, bossen en parken. Door samenwerking met verschillende partners wordt een groter draagvlak voor natuur gecreëerd. De deur staat open voor iedereen: van een grote multinational die bomen wil planten tot een lokale jeugdbeweging die in een stukje natuur wil kamperen. Het agentschap is de grootste groenbezitter in Vlaanderen. In totaal beheert het ANB 74.000 hectare bos en natuurgebied, waarvan 42.300 hectare aan het ANB toebehoort. Het ANB staat dus duidelijk met zijn twee 'botten' op het terrein. Die terreinkennis en ervaring vormen belangrijke pijlers om het beleid te helpen voorbereiden.